

Инструкция за вземане и изпращане на водни проби за туларемия

Контаминиране на водата с туларемийни бактерии (*Francisella tularensis*) в естествена среда може да стане при попадане на трупове/екскременти на заразени животни в не добре покрити или открити кладенци, потоци и други открити водоеми. Водата може да остане контаминирана за повече от месец и дивите животни (гризачи и по-едри бозайници) да се заразят при водопой. Това е един от начините за възникване на огнища на туларемия сред дивите животни (епизоотии).

Възможно е контаминиране и на водата във водопроводната мрежа при ремонтни и други изкопни дейности, течове, наводнения и пр.

Контаминирана с *F. tularensis* вода е опасна и представлява възможен източник на инфекция и при хора и домашни животни. Особено опасно е използването на открити и неконтролирани кладенци/бунари за питейни и битови нужди.

Вземане на водни проби за туларемия

I. Предварителен етап

1. Уведомяване по телефон на НРЛ Особено Опасни Бактериални Инфекции към НЦЗПБ, преди пробонабирането

2. Подготовка на необходимите за пробонабиране материали:

- стерилни пластмасови/стъклени съдове (банки) с плътно затварящи се на винт капачки - обем от 1 литър (или 500мл)
- според броя на водните източници, от които ще се вземат проби, се предвиждат достатъчно съдове за пробонабиране в количество 3-5 л./проба.
- стерилни потапни пробосъбирачи (при необходимост и възможност)
- за проби от ВИК - неутрализатор на свободен хлор (0.5мл 0.1N $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ на 1 литър вода)
- дезинфектант (напр. 70% етилов алкохол)
- добре прилепващи етикети за съдовете, водоустойчив маркер
- хладилни чанти, а при използване на стъклени съдове и уплътняващ материал за поставяне между тях.

II. Вземане на пробите

Внимание! При вземане на водните проби, контейнерите не трябва да се пълнят до горе! Нивото на водата трябва да достига максимум до 2см. под началото на гърлото на банката (3 см. ако контейнера няма гърло).

1. От кладенци и други открити водоеми се вземат потапни проби:

- пробите се взимат от дълбочина 10-15 см. и 0,5-1 м.
- водата се загребва посредством стерилни потапни пробосъбирачи или други приспособени за случая стерилни съдове и се поставя в контейнера за транспорт.

- след плътно затваряне на контейнера, в който пробата ще се транспортира, същият се дезинфектира отвън и етикетира, преди поставянето му в хладилната чанта.

2. От водопроводи за питейни/битови нужди:

- провежда се дезинфекция на крана
- водата се пуска да тече в продължение на 10 минути;
- пробата се взема в съответния контейнер/и
- към пробата се добавя $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ и контейнерът се затваря плътно
- внимателно разклащане на контейнера за добро смесване.

3. Всички проби се описват в съпроводително писмо, което съдържа следните данни:

- Дата на пробонабирането, Име на пробовземача, Месторабота
- Цел на изследването
- Откъде е взета пробата (вид на водоизточника, район и т.н.)
- Вид на пробата (потапна, дълбочина/ чешмяна)
- Условия - ако е приложимо (след дъжд, след ВИК ремонти, след наводнение и пр.)
- Дата на изпращане на пробата (ако е различна от дата на пробовземане се описват условията, при които е съхранявана до изпращането ѝ)
- По кого се изпраща
- Задължително актуален телефон за връзка

III. Опаковане и изпращане

1. Проверява се съответствието между етикетите на контейнерите и описанието на пробите в съпроводителното писмо.
2. Пробите се подреждат в хладилна чанта с охладители, които да осигурят температура при транспорта от $+5^{\circ}\text{C} \pm 1^{\circ}\text{C}$.
3. При използване на стъклени контейнери, между тях се поставя уплътняващ материал.
4. Пробите се доставят по най-бързият възможен начин в НРЛ Особено опасни бактериални инфекции, НЦЗПБ.

IV. Контакти:

Преди изпращане на проби телефонирайте в Националната Референтна Лаборатория по Особено Опасни Бактериални Инфекции (НРЛ ООБИ) 02 8319125

Пробите се изпращат на адрес:

1233 София, бул. Генерал Столетов 44А, НЦЗПБ, НРЛ ООБИ